

Høringsnotat

om

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om social service og lov om en børne- og ungeydelse (Udskydelse af revisionsbestemmelse)

1. Indledning

Et udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om social service og lov om en børne- og ungeydelse (Udskydelse af revisionsbestemmelse) har i perioden fra den 23. september 2022 til den 7. oktober 2022 været i ekstern høring hos 117 myndigheder og organisationer. Udkastet er også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget høringssvar fra 19 af de hørte myndigheder og organisationer, heraf fælles høringssvar fra flere af høringssparterne (Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne samt Danske SOSU-skoler og Danske SOSU-skoler – Bestyrelserne). 6 høringssvar indeholder bemærkninger til lovudkastet. En oversigt over, hvilke af de hørte myndigheder og organisationer der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

2. Sammenfatning om ændring i lovforslaget i forhold til høringsudkastet

De indkomne høringssvar har ikke givet anledning til ændringer i lovudkastet.

3. Generelle bemærkninger til lovudkastet

Ankestyrelsen, Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier - Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Lederne, Danske SOSU-skoler, Danske SOSU-skoler – Bestyrelserne, Erhvervsstyrelsen – Bedre Regulering, FGU Danmark, Klagenævnet for Specialundervisning, Rigsrevisionen, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og Ungdomsuddannelsernes Vejlederforening har meddelt, at de ikke har bemærkninger til lovudkastet.

De foreninger og organisationer, der har bemærkninger til lovforslaget, er generelt kritiske over for forslaget. Dette gør sig gældende for Danmarks Lærerforening, Danske Handicaporganisationer (DH), Frie Skolers Lærerforening, Friskolerne og Skole og Forældre.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Børne- og Undervisningsministeriet noterer sig, at kun 5 af de hørte organisationer og myndigheder m.v. har kritiske bemærkninger til lovforslaget, herunder til afventning af den igangværende evaluering af lovens virkninger.

Ministeriet bemærker, at evalueringerne offentliggøres i løbet af 1. kvartal 2023. Da evalueringerne således ikke vil være gennemført i så god tid, at det vil være muligt at nå både forhandlinger

og lovproces i folketingsåret 2022-23, foreslås det med lovforslaget, at revisionen af loven udsættes yderligere et år, således at børne- og undervisningsministeren fremsætter forslag til lov om revision af loven i folketingsåret 2023-24.

4. Bemærkninger til lovudkastets enkeltelementer

4.1. Afventning af igangværende evaluering

Danmarks Lærerforening henviser til de foreløbige resultater i evalueringerne af både sprogprøver og standsning af børnechecken, som efter foreningens gengivelse peger på, at indsatserne rummer en række udfordringer. Foreningen mener derfor, at det vil være hensigtsmæssigt at anvende de foreliggende evalueringer som afsæt for en revision af bestemmelserne i dette folketingsår.

DH finder uanset baggrunden for forslaget om endnu en udskydelse af lovrevisionen, at det er ærgerligt, at lovrevisionen bliver udskudt.

DI finder det fornuftigt, at revisionen af loven afventer den igangværende evaluering.

Frie Skolers Lærerforening finder det særdeles beklageligt, at revisionsbestemmelsen endnu engang foreslås udskudt. Foreningen har naturligvis forståelse for, at COVID-19 har forsinket evalueringsprocessen. Således kan den første udskydelse af revisionsbestemmelsen forsvares, men yderligere et års udskydelse mener foreningen ikke er berettiget.

Friskolerne er positive overfor, at man tager sig tiden til at gennemføre en ordentlig evalueringsproces, og at man tilstræber en grundig efterfølgende proces som led i revisionen af de for udkastet relevante bestemmelser.

Skole og Forældre finder det beklageligt, at der endnu ikke er gennemført en evaluering, og at det derfor er nødvendigt igen at udskyde revisionen, da der er tale om regler med stor konkret betydning for mange børn og forældre. Foreningen mener også, at det er vigtigt, at udviklingsarbejdet sker på baggrund af viden, og støtter en grundig evaluering. Foreningen mener dog fortsat, at der allerede nu er en del, der kan gøres.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Med henvisning til pkt. 1 i de almindelige bemærkninger i lovforslaget bemærker Børne- og Undervisningsministeriet, at det fremgår af forarbejderne til den oprindelige lov, at der forud for revisionen af loven vil blive gennemført en evaluering af lovens virkninger. Det fremgår videre, at det vil blive evalueret, i hvilket omfang sprogprøverne virker efter hensigten, herunder om de i tilstrækkelig grad bidrager til at styrke de dansksproglige færdigheder blandt eleverne på de omfattede skoler.

Evalueringerne af lovens virkninger offentliggøres i løbet af 1. kvartal 2023. Evalueringerne vil derfor ikke være gennemført i så god tid, at det vil være muligt at nå både forhandlinger og lov-

proces i folketingsåret 2022-23. Formålet med lovforslaget er derfor, at revisionen af loven ud-sættes yderligere et år, hvorefter børne- og undervisningsministeren fremsætter forslag til lov om revision af loven i folketingsåret 2023-24.

Ministeriet har forståelse for ønsket om at gennemføre ønskede ændringer hurtigst muligt, men kan henholde sig til det anførte i lovbemærkningerne om, at det ikke vil være muligt at nå både forhandlinger og lovproces i folketingsåret 2022-23.

Bemærkningerne har derfor ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.2. Øvrige bemærkninger

4.2.1. Spørgsmål om obligatoriske sprogprøver

Danmarks Lærerforening anser ikke indførelsen af obligatoriske sprogprøver i udsatte boligområder samt styrket forældreansvar gennem standsning af børnechecken som gangbare veje til at skabe inkluderende og trygge undervisningsmiljøer i folkeskolen samt et godt samarbejde mellem skole og hjem.

Frie Skolers Lærerforening finder, at indførelse af obligatoriske sprogprøver for ganske små børn og en potentiel standsning af børne- og ungeydelsen utvivlsomt har store menneskelige omkostninger for de implicerede. Der er tale om en i forvejen udsat befolkningsgruppe, hvilket understreger behovet for, at tempoet sættes op og at såvel evaluering som de politiske forhandlinger afsluttes i folketingsåret 2022/2023. Foreningen tager de udsatte børn og familiers parti og opfordrer til, at de politiske forhandlinger afsluttes inden endnu en børnegruppe trækkes igennem mølen. At fortsætte praksis uden et evidensbaseret grundlag, er ikke i børnenes interesse.

Friskolerne vil meget gerne lægge op til, at den faktiske revision bliver en så åben proces som muligt, og at resultater fra evalueringen bliver gjort offentligt tilgængelige, således at arbejdet baseres på gennemsigtighed og inddragelse af relevante interessenter. Dette for at sikre, at der er proportionalitet og sammenhæng mellem formålet med bestemmelsen og anvendelserne af bestemmelserne i praksis, herunder ift. ressourcer og om bestemmelsernes formål evt. kan løftes på en anden og for eleverne mindre udstillende vis.

Skole og Forældre finder, at den gentagne udskydelse af revisionen af loven ikke bør få som konsekvens, at alt ligger stille på dette område, og ser fortsat gerne et forstærket fokus på kvalitet i sprogscreeningsredskaber, ledelsesmæssig prioritering af området og bedre muligheder for at rekruttere pædagogisk personale med speciale i dansk som andetsprog til skolerne.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at formålet med lovforslaget alene er at udskyde revisionen af loven et år, således at børne- og undervisningsministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2023-24. Der er derfor ikke taget stilling til lovens virkninger i forbindelse med dette lovforslag.

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker desuden, at reglerne om sprogprøver og styrket forældreansvar regulerer et komplekst spørgsmål med stor politisk bevågenhed, hvorfor det er nødvendigt at afsætte den fornødne tid til forhandlinger på baggrund af de igangværende evalueringer.

Dette udelukker dog ikke andre initiativer i forhold til tosprogede elever, herunder fokus på f.eks. kompetencer hos det undervisende personale. Der er således den 13. september 2022 indgået en politisk aftale mellem partierne i forligskredsen bag læreruddannelsen (Socialdemokratiet, Venstre, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti) samt Enhedslisten og Alternativet om ”En ambitiøs læreruddannelse tæt på folkeskolen og til gavn for folkeskolen”, hvorefter specialpædagogik og dansk som andetsprog genindføres som undervisningsfag.

Det bemærkes endvidere, at evalueringerne vil blive offentliggjort forud for afslutningen af forhandlingerne om en revision af reglerne om sprogprøver og styrket forældreansvar.

Bemærkningerne har derfor ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.2.2. Tilegnelse af sprogfærdigheder og sprogprøver

Danmarks Lærerforening har også i tidligere høringssvar fremhævet, at børn udvikler deres sprog bedst, når der er plads til at fejle i et trygt miljø. Foreningen mener ikke at dette fordres ved sprogprøverne, der potentielt kan føre til utryghed blandt eleverne, da resultatet kan betyde, at eleverne skal gå en klasse om.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at formålet med lovforslaget alene er at udskyde revisionen af loven et år, således at børne- og undervisningsministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2023-24. Der er derfor ikke taget stilling til lovens virkninger, herunder i hvilket omfang sprogprøverne virker efter hensigten, og om de i tilstrækkelig grad bidrager til at styrke de dansksproglige færdigheder blandt eleverne på de omfattede skoler, i forbindelse med dette lovforslag.

Overvejelser om, hvordan børn bedst tilegner sig sprogfærdigheder, vil indgå i forhandlingerne om en revision af reglerne om sprogprøver på baggrund af de kommende evalueringer.

Bemærkningerne har derfor ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

4.2.3. Styrket forældreansvar

Danmarks Lærerforening mener, at muligheden for fratagelsen af børne- og ungeydelsen grundet fravær virker mod hensigten, i og med det kan forårsage betydelige brud i den altafgørende tillid, der eksisterer mellem forældre og skole. Derudover finder foreningen det uhensigtsmæssigt, at skoleledere og dermed lærere skal bruge tid og ressourcer på de administrative meropgaver, som loven har bidraget til.

DH ser et behov for hurtigst muligt at få ændret lovgivningen således, at fravær over 15 procent ikke skal føre til standsning af udbetaling af børne- og ungeydelsen, hvis fraværet skyldes barnets handicap/funktionsnedsættelse, uanset om barnet har en diagnose eller ej. Det fremgår af loven og lovens bemærkninger, men foreningen kan alligevel forstå, at forældre til børn med fx skolevægring bliver ramt af lovgivningen, fordi nogle skoler registrerer skolevægringen som ulovligt fravær. Det kan skyldes, at de ikke anerkender, at fraværet eksempelvis skyldes barnets mistrivsel, som følge af handicap og et manglende inkluderende læringsmiljø. Foreningerne vil derfor opfordre til, at man i den kommende evaluering har fokus på netop denne problematik. Problematikken kan eventuelt belyses ved at koble data om børn med handicap fra fx patientregistret eller PPR med kommunernes data om modtagere af børne- og ungeydelse.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at formålet med lovforslaget alene er at udskyde revisionen af loven et år, således at børne- og undervisningsministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2023-24. Der er derfor ikke taget stilling til lovens virkninger, herunder styrket forældreansvar gennem mulighed for standsning af børnecheck, i forbindelse med dette lovforslag.

Hvordan det kan sikres, at alle elever i videst muligt omfang møder til undervisning, vil indgå i forhandlingerne om en revision af reglerne om styrket forældreansvar på baggrund af de kommende evalueringer.

Til spørgsmålet om håndtering af f.eks. skolevægring bemærkes, at fravær på grund af sygdom, funktionsnedsættelse eller lignende blandt andet foreligger, når en elev på grund af hensyn til elevens sundhed eller velfærd ikke kan møde frem til undervisningen, jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 1063 af 24. oktober 2019 om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen. Det er således ikke en betingelse, at eleven har en diagnose. Det fremgår endvidere af forarbejderne til § 155 c i lov om social service, jf. Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, L 60 som fremsat, side 29, at undskyldelige omstændigheder for fraværet omfatter situationer, hvor fraværet ikke er ulovligt, men f.eks. skyldes elevens handicap, autisme o.lign. Ankestyrelsen har hertil udtalt, at hvis en elev har en funktionsnedsættelse, kan det være en undskyldelig omstændighed for fraværet, og at det ikke er afgørende, at eleven har en diagnose, samt at det afgørende for, om der er en undskyldelig omstændighed for skolefraværet, er, om eleven på grund af fysiske eller psykiske vanskeligheder helt eller delvist er forhindret i at deltage i undervisningen, jf. Ankestyrelsens principmeddelelse nr. 11-21 om ulovligt skolefravær – standsning af børne- og ungeydelsen – registrering af fravær – undskyldelige omstændigheder – funktionsnedsættelse – sagens oplysning – kompetence – prøvelsesadgang. Det følger således allerede af gældende ret, at fravær over 15 procent ikke skal føre til standsning af børne- og ungeydelsen, hvis fraværet skyldes barnets handicap eller funktionsnedsættelse.

Bemærkningerne har derfor ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.